

46 organisationer sendte i går et brev til EU-Kommissionens formand, Jean-Claude Juncker, hvori de dumper kommissionens forslag til bekæmpelse af skatteunddragelse. De kalder blandt andet forslaget for 'en parodi på gennemsigtighed'.
Foto: Virginia Mayo/Polfoto

Det er svært at holde på globale hemmeligheder

De såkaldte #PanamaPapers kan ændre globale magtrelationer, siger den australske forsker John Keane, der mener, at læk som denne er med til at holde demokratier i live

Af Mathias Koch Stræde

Komplekse og magtfulde organisationer, og særligt dem, der opererer på tværs af grænser, har en interesse i, at oplysninger flyder relativt frit i selve organisationen. Det gør dem effektive.

Samtidig gør det organisationerne ekstremt sårbare over for lækager, fordi det er billigt og nemt at flytte og opbevare data.

»Derfor kræver det kun én utilfreds person, som enten er ansat eller har adgang til organisationen, før der kan opstå en læk,« siger den australske politiske teoretiker John Keane til Information. Han er professor i statskundskab på University of Sydney og har beskæftiget sig med, hvordan demokratier fungerer.

Teorien om, hvad der gør sådanne organisationer sårbare over for læk, har John Keane hentet fra Julian Assange, en af personerne bag WikiLeaks, der blandt meget andet har afsløret hemmeligheder om krigene i Irak og Afghanistan.

John Keane nævner også whistlebloweren Edward Snowden, der har udleveret dokumenter om efterretningstjenesters globale overvågning. Og så en række læk om skattely, som har afsløret rige og magthaveres bestræbelser på at skjule deres formuer.

Senest har den tyske avis Süddeutsche Zeitung i samarbejde med journalistnetværket ICIJ stået for en global mediekampagne baseret på lækede dokumenter fra det panamanske advokatfirma Mossack Fonseca.

En læk, der tæller over 11 millioner dokumenter og vedrører hundredvis af politikere og rigmænd fra næsten hele verden.

»Jeg ser det ikke kun som en global kampagne mod den lukkede, der beskytter formuer i skattely. Jeg ser det også som et bidrag til at udbygge og vedligeholde, det som jeg kalder 'monitory democracy',« siger John Keane.

Han har i årevis turneret med en teori om, at nationale parlamenter, partier og politikeres rolle i demokratiet er i krise over hele verden.

Men samtidig bidrager borgere med et offentligt pres, blandt andet i form af lækager som den fra Panama, til, at rige og magthavere bliver holdt ansvarlige for deres gerninger.

Han kalder det også en slags vagthundsdemokrati.

»Det at kaste lys på korruption, at afsløre ting, der tidligere var hemmelige, og det at råbe op og holde rige og magthavere ansvarlige er i allerhøjeste grad i live,« siger John Keane.

Kommer ikke af sig selv

Særligt hæfter John Keane sig ved, hvor veludført mediekampagnen, der udspringer af Panama-dokumenterne, er.

»Det kan potentielt få en eksplosiv effekt på de globale magtrelationer,« siger han.

Men om lækagen i praksis vil medføre yderligere og permanent åbenhed på området er langt fra sikkert.

John Keane peger på, at advokatfirmaet Mossack Fonseca nu benægter store dele af de historier, som har været fremme i pressen.

Den britiske premierminister David Cameron, hvis fader er nævnet i dokumenterne fra Panama, har haft en fond, der ikke har betalt britisk skat. Men Downing Street har reageret ved at sige, at det er en privat sag, skriver The Guardian.

Samtidig har kinesiske medier fået forbud mod at beskrive Panama-dokumenterne, samtidig med at sociale medier bliver censureret for aktivitet, der har at gøre med lækken.

»Det tyder på, at gennemsigtigheden ikke kommer automatisk som følge af lækket. Det er en del af en meget større politisk proces, hvor man skal forsøge at holde de rige og magtfulde ansvarlige. Og der er ingen garanti for succes,« siger John Keane.

Lige nu er det kun et fåtal af dokumenterne, der på nuværende tidspunkt er tilgængelige for offentligheden. Det mener John Keane burde laves om, gerne så hurtigt som overhovedet muligt.

»Jeg mener, at dokumenterne bør offentliggøres. Dokumenterne er vigtige for hele verden, og de bør gøres til en offentlig ressource,« siger han.

Udflugt

Lørdag d. 28. maj

Forårstur til Østskåne

For første gang tilbyder Dagbladet Information sine læsere en forårstur til Østskånes naturperler, hvor fugle og natur er i centrum.

Langs Østersøkysten finder man noget af den flotteste og mest særprægede natur i Skåne, og vi skal på denne tur besøge de lysåbne skove i det fulde løvspring, blomsterne, æbleplantagerne og hedeparterne i et dramatisk kuperet terræn. Flere steder støder ned til hvide sandstrande, og i sletlandet omkring den store Helgeå findes enestående vådområder. Nogle af turens hovedmål vil være Stenshuvud nationalpark, Drakanmöllans naturreservat, Skånes højeste vandfald og Hammersjön i Vattenriket ved Kristianstad.

Tidspunktet er det bedst tænkelige, nu hvor fuglesangen er på sit højeste, og præsentationen af de mange sangere i grønne, blomstrende landskaber vil være i centrum. Fuglerigdommen vil være bred, og op mod 50-70 arter kan forventes på turen. Eksempelvis markpiber, hedelærke, den appelsingule pirol og karminrøde karminpap. Sidstenævnte to kan begge kendes på en karakteristisk klar, fløjtende sang. Flere af arterne er sjældne på Sjælland, men på de udvalgte steder i Skåne er chancerne de allerbedste.

Vi ser frem til at vise jer Østskånes flora og fauna. Turen arrangeres i samarbejde med Scanbird.

Der er afgang fra Sjelør st. kl. 7.

Pris 560 kr.

(710 kr. for ikke-abonnenter)

Læs mere og køb billet på butik.information.dk

Information

FAKTA

De 46 ngo'er, der har skrevet under på brevet til Jean-Claude Juncker

- ✗ ActionAid
- ✗ APIT Portugal
- ✗ Attac Austria
- ✗ Attac France
- ✗ Attac Ireland
- ✗ CCFD-Terre Solidaire
- ✗ Centre for Research on Multinational Corporations (SOMO)
- ✗ Centre national de coopération au développement, CNCD-11.11.11
- ✗ 11.11.11 – Koepel van de Vlaamse Noord Zuidbeweging
- ✗ Change Partnership
- ✗ Christian Aid
- ✗ Christian Aid Ireland
- ✗ Collectif Roosevelt
- ✗ Debt and Development Coalition Ireland
- ✗ Diakonia
- ✗ Ekvilib Institute
- ✗ European Confederation of Independent Trade Unions
- ✗ European Trade Union Confederation
- ✗ European Network on Debt and Development (Eurodad)
- ✗ European Public Service Union
- ✗ Fair Tax Mark
- ✗ Financial Transparency Coalition
- ✗ Forum Syd
- ✗ French Platform on Tax Havens
- ✗ Global Policy Forum
- ✗ Glropolis
- ✗ Instytut Globalnej Odpowiedzialności
- ✗ Justice et Paix
- ✗ Kairos Europe
- ✗ Kepa
- ✗ Koordinierungsstelle der Österreichischen Bischofskonferenz für internationale Entwicklung und Mission
- ✗ Methodist Tax Justice Network UK
- ✗ Netzwerk Steuergerechtigkeit
- ✗ Observatoire Citoyen pour la Transparence Financière Internationale
- ✗ Oxfam International
- ✗ Réseau Foi et Justice Afrique Europe
- ✗ SHERPA
- ✗ Tax Research UK
- ✗ Tax Justice Network
- ✗ Tax Justice Network – Norway
- ✗ Tax Reconciliations
- ✗ Transparency International EU
- ✗ Transparency International France
- ✗ War on Want
- ✗ WeMove.eu
- ✗ Za Zemiata – Friends of the Earth Bulgaria